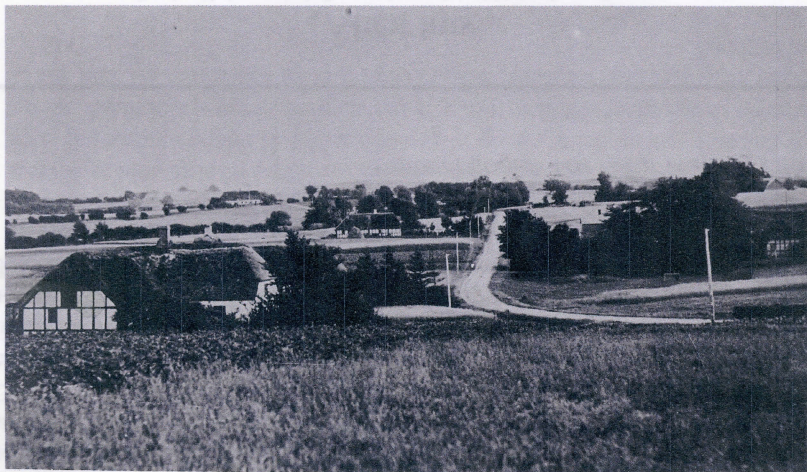

Lokalhistorisk forening for Hvirring Sogn

Nyhedsbrev nr.6

Februar 2008

**Ud at tjene.
Nov. 1935 til nov. 1936**

Det var den 1. nov. 1935 jeg startede i min plads hos enkemand Kristoffer Andersen. Vi var i alt fire personer, som skulle have vores udkomme på dette husmandssted, men der var også hele 11 tønder land, med eng og det hele. Foruden husbond var der husholderen Mariane, og datteren Kirstine. Min far kørte med en trækuffert med mit tøj og andre fornødenheder såsom: En pibe, cerutter og tændstikker, og ikke at forglemme, mit barbergrej: Husk på, jeg var ved at være en ung mand, så skægget væltede selvfølgelig frem. Det var en god plads. Jeg fik en blid start. Den første dag skulle jeg bare installeres, og cykle lidt rundt for at få meldt flytning til folkeregisteret og hos sygekassen. Dengang var der ikke et kommunekontor, man kunne henvende sig til. Flyttebeviset blev ordnet af sognerådsformanden, som på landet jo ofte var en gårdmand.

Den der trækuffert, som min far kom med, var nærmest udformet som en

lille dragkiste, med håndtag i hver ende. Den skulle ikke stå på et karlekammer, jeg nemlig med skam indrømme, at jeg skulle sove i samme værelse, og endda i samme seng som Kristoffer. Det skal dog lige nævnes, at det var i en dobbeltseng. Det var meget almindeligt førhen, at folkeholdet sov sammen. Men der i 1935 var det trods alt ved at være passe med det der soven i samme seng, så det var ikke noget, jeg gik og snakkede om. Det havde nu sine fordele. Nemlig om morgenen når jeg skulle op. Da slog Kristoffer lige et par slag på dynen med sin urkæde. Han havde altid tændt ild i en stump cigar, som han havde levnet fra aftenen før, og i den mørke tid var der også blus på flagermuslygten. Der var nemlig ikke elektricitet på ejendommen.

Kirstine håndmalkede de seks - syv køer vi havde. Jeg skulle muge ud ved heste, køer og grise. Køerne og grisene gik i den samme stald. Jeg måtte ikke bruge de træsko andre steder, som jeg brugte i stalden. Kristoffer selv havde købt et par såkaldte basartræsko. Til disse havde han lavet halmvisker som lige passede. Disse træsko levede helt op til navnet, de var nemlig kun lavet af træ og ikke andet. Snuderne var spidse.

Når Kirstine var færdig med at malke, skulle jeg køre mælken over til vejen, hvor mælkekusken kom. Det foregik på en trillebør. Om vinteren når der lå sne, spændte vi en hest for en slags slæde, som vi kaldte en "sluf".

Der var en morgen, hvor stormen havde flyttet rundt med sneen hele natten. Der var føjet nogle store driver sammen. De nåede hestene op til maven. Ihærdig trak de sluffen op ad de skrå driver med det resultat, at den væltede rundt, og begge spandt røg af. Selv om jeg var hurtig til at få dem rejst igen, røg der alligevel en del mælk ud af den ene spand. Heldigvis vidste jeg godt, allerede dengang, at det ikke nytter noget at græde over spildt mælk, så det gjorde jeg ikke. Der var heller ikke et ondt ord fra Kristoffer. Jo, han var en go' husbond.

Vinteren gik stille og roligt. Roerne skulle køres fra roekulen og ind i roehuset. Det foregik med trillebør. Kornet skulle tærskes, og da vi jo ikke havde strøm, måtte det selvfølgelig foregå med håndkraft, altså med plejle. Det kom, som skulle tærskes, var spredt ud på logulvet, med kernerne mod hinanden. Kristoffer og jeg stod så skråt overfor hinanden med hver sin plejl i hånden. Kristoffer var skrap til at svinge en plejl. Han kunne skifte hånd i farten, når vi skiftede plads. Jeg prøvede ofte at gøre ham kunsten efter, men hver gang skete der det, at jeg ramte en af stolperne i laden med det resultat, at slavlen på plejlen ramte mig i baghovedet. Det kunne godt give et ordentlig dunk i knolden, for der var nemlig anbragt en jernring i enden på

slavlen, så den ikke skulle revne. Den var nemlig lavet af egetræ. Efter sådan et dunk gjaldt det om lige at ryste hovedet en ekstra gang, så skruer og hvad der ellers fandtes derinde lige kunne falde på plads igen.

Slaven var anbragt på plejskaffet ved hjælp af et stykke svineskind. Dette skind skar man selv ud af grisen, når der blev slagtet. Skindet var helt lyst, nærmest gennemsigtigt, men meget stærkt.

En dag spurgte Kristoffer, om jeg ville lære plejl visen. Det ville jeg selvfølgelig gerne. Man skal jo lære så længe man lever. Han satte derefter plejlen omkring halsen på mig og klemte forsigtigt til. Ikke hårdt, men bare lige for at markere hvad han mente. Hvis han havde klemt til, var der sikkert nok kommet en slags vise, eller noget som kunne ligne kattejammer, ud af mig.

Når vi havde tærsket kornet med plejlene, blev det slået efter, således at de allersidste korn, der kunne sidde tilbage, også korn af stråene, inden det blev gemt til foder. Eller hvis det var rughalm, da eventuelt bundet sammen til senere brug som tækkemateriale til bygningerne, som var bindingsværk med stråtag. Hver en stump, af alting, blev anvendt.

Det korn som nu lå på gulvet, var selvsagt fuld af avner og halm stumper, men det var der også råd for. Det blev nemlig kastet fra den ene ende af loen til den anden ved hjælp af en træskovl, og da korn jo er tungere end det andet, korn det selvfølgelig længst. Der var rigtig meget arbejde med tingene dengang.

*Willy Langes Barndoms erindringer.
Fortalt i bogen **Tur retur Rask Mølle***

Åben hus

Lokalhistoriskforening for Hvirring Sogn

Lørdag den 29 marts 2008

Kl. 10.00-12.00 og kl. 14.00-17.00

I Aulasalen på

Rask Mølle Skole

Fornyelse af medlemskab

I år vil vi, som sidste år, sende et indbetalingskort ud sammen med nyhedsbrevet til alle medlemmer. Man kan bruge indbetalingskortet i banken eller på posthuset, eller kontant til bestyrelsen.

Kontingentet for år 2008 er: 50 kr. for enkelte medlemmer og 75 kr. for husstande.

Kontingentet Bedes betalt senest 19. Februar 2008

Generalforsamling

Den 19. februar 2008

Kl. 19.30

I foreningens lokaler

Rask Mølle Skole

Film og kaffe bagefter

Lokalhistorisk Forening for Hvirring sogn

Adresse: Rask Mølle Skole, Skolebakken, 8763 Rask Mølle

Åbningstider: 1. og 3. Torsdag i måneden 19-21; lukket i skoleferierne. Desuden 3. Torsdag i måneden, kl. 15-17

Formand: ✓ Aage Jokumsen, Skolebakken 12,
8763 Rask Mølle
Tlf. 75678525

Næstformand: Brian Lange, Brorsonsvej 4, Hornborg
8762 Flemming
Tlf. 75673219

Sekretær: ✓ Kaj Daugaard Hansen, Dahliavej 5
8763 Rask Mølle
Tlf. 75673017

Kasserer: ✓ Kristian Skov Larsen, Nørre snedevej 86, Trebjerg
8762 Flemming
Tlf. 75673043

Medlem af Bestyrelse: Sonja Eskerod Madsen, Skovbyvej 5, Skovby
8763 Rask Mølle
Tlf. 75678870

Område: Hvirring Sogn i Hedensted Kommune.

Oprettet: 1994.

Post og telefon: Post og telefon til formand.